

Davek na debelost. Švedsko mesto Hafanger obdačuje osebe, ki so dosegle preveliko debelost s posebnim davkom, ki je za toliko višji, kolikor debelejši je človek. — Bi pač tudi iz naših farovžev pridel lep denar, ko bi se tudi pri nas tak davek upeljal.

Grof pred porotniki. Grof Potocki, ki je bil obdolžen velikih sleparij, je bil te dni pri porotnem sedišču na Dunaju nekrivim spoznan, ker je baje duševno manj vreden. (?)

Dolgo čakanje. Jako bogat Anglež Viljem Draggs pripeljal se je nekega dne lanske jeseni z arvoščekom (fiakerjem) do pristanišča v Brighton-u (Brajtn) ter mu je ondi zaukazal ga čakati, dokler se ne vrne iz svoje ladje, na kateri se misli za kratko časa po morju „na izprehod“ peljati. Vožnja po morju pa mu je toli ugajala, da je brez premisleka takoj sklenil, s to ladjo potovanje okoli zemlje nastopiti ter je voditelju ladje tudi dal dotično povelje. Lični parnik je splaval na široko morje. — Kaj pa je storil kočijaž na obali? Čakal je in čakal, dni, tedne, mesece in celo leto. Z dovoljenjem magistrata postavil si je na licu mesta uto, da je imel konje in voz pod streho. Pred kratkim se je Draggs vrnil ter na domači zemlji prvega zagledal svojega kočijaža iz lanskega leta. Anglež se nikakor ni začudil, temuč arvoščeka samo kladnokrvno vprašal: „No ja, koliko sem dolžan?“ Kočijaž je takoj pokazal račun, ko-gega je imel že dalje časa pripravljenega. Znašal je 50 tisoč frankov (po našem okoli 48 tisoč kron). Prevzetni Anglež je brez ugovora plačal ter se misel v svoj hotel podati, toda kočijaž ga brez ovinkov opomni: „No gospod, kaj pa je s plačo za vožnjo?“ Anglež mu da še dva šilinga (okoli 5 kron) z besedami: „Ah res, no ja!“

Strašanska burja razsajala je nedavno v južnem delu Japonskega morja. V mestu Fusan razdjal jeihar 56 hiš ter uničil (potopil) 247 ladij, ki nisoamogle pravočasno v varna pristanišča priti. Pogre-ase mnogo ljudij.

Grozen zločin zasledili so pred kratkim v Catali na Španskem. Neka stara babura, ki je bila vasi znana kot copernca, je jemala nezakonske otroke reje. Vsako dete, kojega so ji donesli, dala je svo-emu velikemu psu, da ga je požrl. Starka je na tačin umorila 139 otrok, in ta zločin pač najbržma para v kriminalistični zgodovini.

Nova kategorija častnikov v Avstriji, takozvanihapisnikarjev, se je ustanovila vsled upeljavevega vojaškega kazenskega postopanja, s katerimspremeni tudi vojaško sodno postopanje. V ta od-alek pridejo vpokojeni in za vojaško službo sicerposposobni častniki.

Deželni zbor štajerski bil je k zasedanju sklican26. septembra in so prišli že koj k prvi seji osmeri poslanci iz IV. kurije.

Krvoločni župnik. V Farceanu (Francosko) sta ži-la župan Calot in župnik Taillardat že dolgo časa sovražtvu, ker je župnik trdil, da ima pravico dokih subvencij, ki mu jih je župan odrekal. Pri zad-

njih volitvah se je župnik najprej maščeval s tem, da je javno v cerkvi in po hišah strastno agitiral proti županu. Ker pa je bil Calot vkljub temu zopet izvoljen za župana, kupil si je župnik revolver ter pričakal župana na ulici. Streljal je parkrat nanj, toda zadel ni župana, pač pa njegovega slugo, ki je obležal na mestu mrtev. Župnika so zaprli.

Japonec, ki je služil v avstro-ogrski mornarici je sedanji poveljnik morskega arzenala v Kureju, kon-treadmiral Yamanouki. Vežbal se je tri leta v Pulju. Nosil je avstrijsko uniformo z našivi japonskih čast-nikov. Italijani so ga klicali Jamanusci ter je bil splošno priljubljen ker je bil vedno razposajen in vesel. V popivanju ga ni nihče prekosil ter so ga šestokrat morali nesti domov. Sicer pa se je učil z veliko vsemo ter si sam napravljaj modele vojnih ladij. Priučil se je tudi nekoliko nemščine, ki jo je lomil tako, da se je vse zabavalo v njegovi družbi.

Miljonarjev otrok. Ameriškemu milijonarju Brownu se je leta 1900 rodil prvi otrok. Tri mesece potem je oče umrl ter zapustil 40 milijonov dolarjev. Mati in stara mati sta odredili najobsežnejša sredstva za blagor srečnega otroka. Najeli ste posebnega zdrav-nika, da brani otroka pred boleznijo ali kako nalez-ljivostjo. Vse, kar pride z otrokom v dotiko, mora biti desinficirano ali stelizirano, vsaka posoda, vsaka kaplja vode, igrače, celo roke pestunj. Kupili so po-sebno plemenito kravo, ki ima svoj pašnik ter pije očiščeno, vodo, da daje otroku zdravo mleko. Mali mili-jonar ima tri palače, svojo ladjo, svojo biblioteko knjig s podobami in celo krdelo strežkinj in streža-jev. Tudi je štiriletni Brown že častni predsednik raznih dobrodelnih društev.

Otroški zajtrk. Slaven zdravnik se je šestokrat izrazil in drugi zamenitni higieniki so mu pritegnili, da otrokom pod 15 leti ni dajati zrnate kave. Ta ima, kakor znano, strup, ki jako škoduje delovanju srca, živcev in želodca, takozvani kofein, čigar še enkrat tolika možina, kakršno ima čaša močne črne kave, že utegne provzročiti smrt. Vendar pa se še zmiraj toliko mater neče odločiti, da bi zrnato kavo vsaj za male otroke ne odpravile z domače mize. Najvzornejša pijača bi bila pač čisto mleko, toda iz-kušnja uči, da ga otroci ne pijo vedno radi in da ga le prav malokdaj morejo uživati dalje časa. Zato pa je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava najprimer-nejši nadomestek. Zaradi milega okusa, ki je podo-ben kavinemu okusu, jo otroci pijo jako radi in vr-hutega je celo otrokom v najnežnejši dobi koristna, lahko prebavna, redilna in krvotvorna. Bila bi dolž-nost vsake matere, da otroke izza prve mladosti na-vadi le zdrave, okusne Kathreinerjeve Kneippove sladne pijače.

Gospodarstvene in gospodinjske stvari.

4. Žalibog je zamudi pravočasnega in povelj-nega škropljenja tudi vzrok pomanjkanje delavnih

močij. Pogostoma se mora eno nujno kmetijsko delo na prid družega opustiti ali preložiti. Ravno ob senenski koši je bil letos najugodnejši čas za škropljenje, toda ljudje so morali delati takrat na travnikih, namesto da bi vinograde škropili. Ko bi se bilo takrat drugo škropljenje opravilo, tedaj bi se bilo dalo mnogokaj rešiti.

5. Na manj vetrovnih krajih se je ta bolezen hitreje širila, kakor tam, kjer je zrak bolj nemiren. V prvem slučaju se namreč vleže okoli trsa topel, vlažen (moker) zrak, ki je za razvitek in razširjanje peronospor jako ugoden. Pospeševalo se je to ondi še bolj, ker se mladike niso privezale, kar se bi imelo zarano zgoditi, najbolje pred ali pa med cvetenjem trsja. Da bi moralo med tem časom vsakoršno delo v vinogradu mirovati, to je napačno mnenje, katerega se bi vinogradniki v prihodnje ne smeli več držati.

6. Velikej škodi vsled peronospor je mnogokrat tudi vzrok površno in malomarno škropljenje, ki se čestokrat izvrši samo toliko, da je ime. Ravno to delo je jako važno in se mora vestno opraviti; trs za trsom, list za listom naj se s primerno narejeno raztopljino tako poškropi, kakor da bi rosa nanje padla. Dobro škropilnice, s katerimi se zamore to delo prav vestno opraviti, dobijo se sedaj že povsodi in sicer po ceni.

7. Prvo škropljenje naj se opravi, ko so mladike (rozgi) za ped dolge, drugo pa kratko pred cvetenjem, po katerem se imajo mladike privezati. Pri prvem škropljenju je potrebno, da se tudi grozdni zarodki (Gescheine oder Traubensätze) poškropijo, in celo cveti se smejo poškropiti, ker dosedaj se še ni pokazalo, da bi jim to škodovalo. H koši in sušenju sena naj se vzamejo delalci od drugod, viničarji pa naj opravljajo tačas nujna vinogradska dela: škropljenje in vezanje mladik. Ti so bili najtehtnejši vzroki, zakaj da je peronospora letos tako hudo nastopila. V posameznih slučajih bil je le eden ali drugi nedostatek, v mnogih pa jih je bilo več ali celo vsi navedeni vzrok, da kažejo vinogradi naše lepe štajerske dežele letos tako žalostno podobo, ter da ne bode bogate trgatve. Pa tudi marsikje tamkaj, kjer so v vsakem oziru previdno ravnali, najdemo vinograde v žalostnem stanju. Ves trud in vsa skrb posestniku ni ničesar pomagala, prišel je drugi sovražnik — huda toča, ki je razširjanje in zajedanje peronospor jako pospešila. Daljšo deževje zamore napraviti še več škode in ubogi, obupani kmet bode še bolj potr. Toda zacvibljeti ne sme, to bi bilo nespametno. Poklic vinogradnika je združen z vednimi skrbmi in težavami, vztrajno in žilavo mu mora služiti, ako hoče doseči plačilo za svojo potrpežljivost in trpljenje. Zatoraj tudi sedaj še ne sme obupati in, skrbeti mora za prihodnjost ter se posluževati tistih sredstev in pravil, ki mu vsaj za prihodnje leto dobička obetajo. Brez mržnje naj se zopet poprime dela, kojega plačilo sicer letos težko pogreša, tvegati mora zopet stroške, ki mu sicer za to leto le malo ali pa

čisto nič dohodkov ne obetajo, ali zagotoviti si te mora kolikor možno za prihodnjost. Gledati mora na to, da les dobro izzori. Ako želi to, tedaj se naj po sledečem ravna:

1. Nanovo izgnani divjaki ali izrastki (Geize) morajo se v dolžnosti dveh listov pustiti. Ti se ohranijo zdravi, ako jih poškropimo z 1 procentno vapneno-bakreno galico (raztopljino). Vršički se visoko porežejo in mladike se morajo dobro proti peronospori zavarovati. Le tedaj trsov les dobro izzori, ako ima mnogo novih, zdravih listov, in le tedaj se sme na dovoljen pridelek v prihodnjem letu upati.

2. Iz vinograda se mora vsakoršna trava in ves plevel odstraniti, da se ne nabira v njem vlažni in topel zrak.

3. Na škropljenje se mora večja pozornost obratiti; posebno je potrebno, da v trsnicah, kjer so mladike nizko pri zemlji in toraj preje trpijo, in trse, ki so letos mnogo dobička obetali, večkrat in sicer temeljito poškropimo od obeh strani. Tudi na teh se morajo na — novo pognati divjaki pustiti in tudi tukaj se mora plevel čisto odstraniti. Ne samo ena škodljivka, ki je letos tako obilno škode napravila, preti našim trsnim nasadom, temuč kaže se že tudi druga, prava medena rosa ali oidium, kateri vlažno vreme posebno dobro ugaja. Temu pomaga le nemudno in enakomerno škropljenje celega trsa, posebno pa grozdov in listov, s finim žvepljenim prahom; edino s tem se obvaruje trsje te bolezni, ali pa se bolezen odpravi, ako se je že pokazala. Žveplja se naj ob lepem, jasnem vremenu, kadar ni vetra. Varovati moramo, da ne napravimo kupčke žvepljenega prahu, ker to bi jagodam močno škodovalo. V Gradcu, avgusta 1904. **A. Stiegler** l. r., deželni vino- in sadjerejski komisar. — Opomba: Vsa v tem sestavku navedena sredstva in pripomočki dobijo se v lekarni, oziroma v špecerijskih trgovinah.

Kako obvarujemo kadno zelje gnjilobe? Pogostoma začne nam zelje v kadeh gnjiti, ko smo ga šele komaj v nje zrezali. Največkrat pa se prikaže na kadnem zelju gnjiloba spomladi in v vročem poletju. Primorani smo čestokrat mnogo takega gnjilega zelja na gnoj zmetati, ki bi sicer zdravo prišlo ljudem ali pa vsaj svinjam prav v prid. Da zelje gnjilobe obvarujemo, moramo pri rezanju prav previdno ravnati, da ne pride že takrat kaj gnjilega v kad, kar bi potem utegnilo vso zalogo pokvariti ali čisto uničiti. Da se mora dobro vsoliti, to je itak vsakemu kmetovalcu znano. Kar je še družega pridjati, tega ne bomo naštevati, ker je v vsakem kraju v tem oziru druga navada. Po nekod pridenejo brinjevih jagod, po nekod kutin (Quitten), zopet drugod česenj, anež, lorber i. t. d. Vsak gospodar ali gospodinja po svojem okusu. Kar pa svetujemo vsakomur, ki ima več ali manje kadnega zelja v svoji shrambi, je sledeče: Ko si v kad zrezano zelje dobro potežil in je stopila zeljnica (zeljna voda) na površje, vlij na isto približno četrt litra žganja. Ta množina zadostuje za precej veliko kad, za manjšo posodo pa vzemi v primeri manje žganja. To pa moraš

kolikokrat storiti, kolikokrat kaj zelja odjemlješ in v ali ostalo vnovič potežiš. Na ta način se zelje gnjuje obvaruje, razun tega pa še dobi nek posebno prijeten okus. Nepokvarjeno kadno zelje je jako zdravo; ono čisti želodec ter posredno tudi kri. Čimur je kaj „v želodcu obležalo“, naj je kadnega zelja iz njegov „Verpflegsmagazin“ bode kmalo razen.

Kako preženemo krtico? Ako zasledimo v sadu-sniku (ali tudi v vrtu) krtico, tedaj se moramo nedoma potruditi, da jo uničimo, ker ta žival je ena hujših sovražnikov naših sadnih dreves kakor tudi različnih vrtnih rastlin. Jako zanesljivo sredstvo za končevanje krtice (Scherr- oder Wühlmaus) je, da namemo košček sira (ali pa tudi košček navadnega sira), ga namažemo s fosforjevim testom ter damo v luknjo, katero je krtica napravila. (V vsako luknjo so dene eden tak košček.) — Drugo sredstvo Vzeme se gomolj (koren) od selarja in naredi luknja, ki se mora nato od znotraj s fosforom namažati in potem s izrezanim kosom spet dobro poprti. Tako pripravljeni gomolji se potem denejo v krtičino lukne (in sicer jako previdno.) — Tretje sredstvo: Vzamejo ze približno ped dolgi kosi močvirskih stebel (od ržene slame), namažejo s fosforom ter po dva in dva taka koščeka položita poleg drugega (nekoliko narazen) v krtičino lukno. Krtica ki gre črez ta stebela, si dlako s fosforom popije in v svrhu snaženja se začne lizati, pri čemur dobi v se strup, ki jo v kratkem umori. — S fosforom pa moramo jako previdno ravnati, ker je to strup. Priporočljivo je, ako oblečemo pri zgoraj omenjenih opravkih rokavice, da se obvarujemo za-ščitvenja ob enem pa tudi zabranimo, da nas krtica napadnoha.

Smešnice.

Tujec pred farovžem: „Za božjo voljo, kaj pa vendar godi v tej hiši! Kaj pa je vendar vzrok temu strašanskemu špektaklu, vpitju in psovanju? Imate tu notri kakega blaznega človeka zaprtega?“ — Domačin: „Kaj pa še; to so le naš fajtar, ki se pripravljajo za nedeljsko pridigo.“

Narednik ali feldvebel je vojaške novince po-vedal o pajdaštvu. Razlagal jim je, kako mora vojak kakor tudi v vojskinem času vsak vojak svemu tovarišu postrežljiv in uslužen biti, kako ga mora v vsem podpirati ter ga prestopka zo-sluzbene določbe varovati. Ko je že mislil, da njegov nauk vsi dobro razumeli in zapopadli, vprašal nekega rekruta: „No, Korparič, kaj bi vi storili v slučaju, da bi bili Vi popoldne prosti, Vaš tovariš Jurčič pa bi moral hitro prenažiti (obedu) na stražo iti, pa še nima svojega orožja osnaženega? Mislite si, da se menaža ravno-deli!“ Korparič si nekoliko pomisli, nato pa

se po vojaški odreže: „Gospod feldvebel, jaz bi v takem slučaju Jurčičevo menažo pojedel, da bi on zamogel medtem svoje reči osnažiti.“

Katchet vpraša šolarja: „Povej mi, kako pa pravimo zavrženim angeljem?“ Šolar v naglici odgo-vori: „Hudobni d u h o v n i k i.“ (Se je resnično pri-petilo l. 1893. v nekejši šoli dravske doline).

Pisma uredništva.

Dopisnik s Koblja: Rokopisov mi nikomur ne vračamo.

Dopisniku iz št. Lovrenca nad Mariborom: Veseli nas, da so št. Lovrenčani, kakor nam poročate, z novim g. fajmoštom prav zadovoljni, kar Vam tudi radi verjamemo, saj je bil dotični gospod tudi na svojem prejšnjem mestu tukaj v Ptujju jako čislán in priljubljen. Pozdrav!

Poročevalcu iz št. Janža na Dr. p.: To smo tudi mi takoj vedeli, da Vaš častitljivi gospod fajmošter kaplana neče zagovarjati ker si to nikakor ne zasluži. Da je Vam č. g. fajmošter sam iz prižnice povedal, da se noče vlikati v kaplanove zadeve, to kaže njegovo nepristranost in pravičnost, kaže ga kot pravega katoliškega duhovnika stare korenine, kakoršni hvala Bogu še niso popolnoma izumrli.

Vrlim Korošcem: Prosimo Vas odpuščanja, da tokrat ne prinesemo novic »Iz Koroškega«! Zato pa prihodnjič več! Iskren pozdrav!

Večim dopisnikom: Zaradi pomanjkanja prostora tokrat nemogoče, toraj brez zamere!

Poslano.

Pri volitvah iz četrte kurije, koje volilci so ve-činoma ljudje iz delavnega ljudstva, izvoljen je bil gospod dvorni svetnik dr. M. Ploj na Dunaju. Ne-kateri slovenski časniki pisali so o meni jako sra-motljive laži in še zdaj po volitvah ne morejo k sapi priti ter me sovražijo, akoravno nisem nikomur škodo-val in tudi ne bom. Posamezni slovenski „Rusi“ se tako napenjajo v Gornje Radgoni, da se jim hoče pamet zmešati, in to samo zaradi tega, da sem dvor-nemu svetniku nekakih 5 tisoč glasov odvzel. Toda, ne jokajte se, saj sem ostal v manjšini! Pripoved pa je ta-le:

Zavednih ljudi je na svetu primeroma zmiraj malo in norcev še dolgo časa ne bode zmanjkalo. Hvala pa gre našemu okraju, kjer se vidi, da živi v njem mnogo naprednih ljudi, ki luč bolj lju bi-jo kakor temo.

„Slov. Gospodar“ je naznanil o vseh okrajih, koliko je v enem ali drugem ta ali uni kandidat do-bil glasov, samo o gornjeradgonskem in ptujskem jako „modro“ molči, ker se je dotičnikom število v tema okrajema za mene oddanih glasov preveliko zdelo. Imeli so namreč tudi v tema okrajema najetih celo armado lovcev, ki so slokutili od hrama do hra-ma, od hoče do koče, ter prosili in silili, ja nikar Vračko-ta temuč Ploja voliti. Malo število so jih v našem okraju preslepili. Še celo naš polički Hanzek